

LINNÉS TALSPRÅK

Av

JÖRAN SAHLGREN

(Föredrag vid Svenska Linné-Sällskapets sammanträde i Stockholm den 22 nov. 1919.)

ISAMBAND MED EN NY KOMMENTERAD UPPLAGA av Linnés reseskildringar har jag börjat en vidlyftigare undersökning av hans språk.

För ett poetiskt sinne kan det kännas som ett helgerån att en filolog tar sig före att dissekera den skimrande dräktvari blommornas förste klädde sina tankar och rön. En filolog är emellertid — i motsats till den allmänna föreställningen — ej blott en rotutdragare och ljudlagsstiftare. Den verkliga filologen är, såsom redan hans namn angiver, först och främst en vän till språket. Och liksom Linnés kärlek till Floras barn är en ursäkt för hans mekaniska räknande av ståndare och pistiller och hans sönderplockande av tusentals blomkronor, så kan också kärleken till språket ursäktla filologen hans dissektion av blomsterkonungens språk. Och kanske till och med filologens arbete skall kunna rikta Linnés poetiska vänner med en eller annan synpunkt av värde för uppfattningen av hans ordkonst.

Linnés vänner — vare sig de nu äro poeter eller botanister — må emellertid säga vad de vilja om mitt företag. Från filologiens synpunkt är i varje fall en undersökning av Linnés språk särdeles angelägen. Att Linné även i språkligt hänseende varit en förebild för sina lärjungar och därigenom kommit att i hög grad inverka på vårt modersmåls utveckling det borde stå

klart för varje kännare av vår litteratur och vårt språk.¹ Linné och hans skola har säkerligen varit ett av de viktigaste bålverken mot såväl fransk-klassicitetens som nyromantikens stilideal. Detta vad prosan beträffar. Och hur är det med poesien? Går det icke en tråd mellan naturlyriken i Linnés reseskildringar och den noggranna naturskildringen i »Fredmans sång n:r 64 om Haga».

Fjäriln vingad syns på Haga,
Mellan dimmors frost och dun,
Sig sitt gröna skjul tillaga,
Och i blomman, sin paulun;
Minsta kräk i kärr och syra,
Nyss av Solens värma väckt,
Til en ny högtidlig yra
Eldas vid Zephirens fläkt.

Haga, i ditt sköte röjes
Gräsets brodd och gula plan.
Stolt i dina ränlar höjes,
Gungande den hvita Svan;
Längst ur skogens glesa kamrar
Höras täta återskall,
Än från den graniten hamrar,
Än från yx i björk och tall.

Klingar icke detta, till prosa översatt, med samma toner som anslaget till en linnéansk reseskildring. Man jämföre följande från skånska resans första sida:

»*Våren* war nu förhanden, sedan wintren så draget sig undan, at han näppeligen hade några snöfläckar qwar i diken och skuggan. *Sommaren* hade ock föga fått fram några få af sina förelöpare, som endast fram tittade på södra sidan af renarna och på bägge sidor af wägen, der Gräsen begynte sticka up med sine gröna blader; men inga örter hade ännu wågat uppsätta något blad utom *Alchemilla* — — och *Potentilla* — —, som i dag först wisade sig. Icke hade eller något Trä wågat slå ut sina blader, mer än *Krusebärs-busken* — —, som äfwen först i dag öppnade sine knoppar och framläpte sina blad. Ingen *blomma*

¹ Jag behöver i detta sammanhang blott nämna namnet Samuel Ödmann.

sågs i dag på hela fälten. *Åkrarne* kring Upsala, som wid denna tiden pläga fägna inbyggarnas ögon med den gröna Winter-Rågen, stodo nu nästan nakna och gofwo det eländigaste hopp för åker-mannen.»

Eller några rader ur lapska resans¹ ingress:

»Nu begynte hela marken fägna sig och le, nu komer skiöna Flora och sofwer hos Febus.

omnia vere vigent et veris tempore florent

et totus fervet Veneris dulcedine mundus. — —

Lärkan siungde hela vägen för oss, darrande i lufften. — — Himelen war klar och warm, wästan wädret swalkade med en behagelig pust och en dunkel färg begynte från wäster betäcka himelen. — —

Nu begynte skogen alt mehr och mehr tilltätas, den liufwa lärkan, som tillförne uppehållit våra öron, öfwer gaf oss; men åter en annor emottager oss i skogen med lika stor compliment näml. *kleran* *Turdus minor*, hvilken då hon på högsta grantoppen spelar för sin käresta, äfwen låter oss fägna oss där af, ja hon stämer så högt in med sina diverse toner, att hon offta mästrar nächtergalen, sångarnes mästare.»

Märkligt är att ännu ingen, om vi bortse från Levertins lilla känsliga utkast, gjort ens ett försök att undersöka eller skildra Linnés språk. I viss mån får väl detta tillskrivas den — förträffliga men ensidiga — språkvetenskapliga skola, vars munnar vattnas vid tanken på ordrötter, och vars ögon tåras vid upptäckten av en ny ljudlag, men som anser språkutvecklingen efter år 1700 ligga utanför vetenskapens rāmärken.

Men det beror också på svenskens ständiga längtan till det avlägsna. De i fjärran blånande bergen draga honom mera än den håll varpå han trampar. Tibet är honom kärare än Tiveden.

Då jag går till mitt arbete, måste jag sålunda börja från början.

Vi ha nu utbildat ett svenskt skriftspråk som är så gott som oberoende av talspråkets skiftningar. Endast i undantags-

¹ Lapska resan förelåg dock ej i tryck på Bellmans tid.

fall kan man i en anonym tidningsartikel se om förf. är norrlänning, mellansvensk eller skåning. Så var emellertid ej förhållandet på Linnés tid och framför allt ej med Linnés eget skriftspråk. Det var i hög grad dialektfärgat.

Ett studium av Linnés språk måste sålunda börja med en undersökning av hans modersmål, hans talspråk. Men har ej detta sjunkit i glömskans natt? På den tiden fanns ju ej fonografrullar eller uppteckningar med ljudskrift.

Sant, men språkmannen vet att det är uttalet som föranleder de flesta stavfelen och ur en författares stavfel kan språkmannen ofta med lätthet konstruera fram hans talspråk. Finner man hos en författare ett sådant stavfel som *tungomård* i stället för *tungomål*, har man anledning antaga, att samme författare uttalat ordet *mård* som *mål*. Ett stavfel *rinna* för *ringa* visar, att författaren uttalat t. ex. ordet *kvinna* som *kvinga*.¹

Rena dialektord kunna oftast direkt återföras på författarens talspråk. Den som i skrift kallar taltrasten för *klera* kallar honom naturligtvis också så i tal.

För en undersökning av en författares talspråk äro ej tryckta arbeten så givande. En massa stavfel, inkonsekvenser och provinsialismer rättas ju vid sättning och korrekturläsning vare sig det nu sker genom författarens, redaktörens eller tryckeriets försorg. Man bör helst vända sig till egenhändiga manuskript.

Ej ens alla egenhändiga manuskript äro tillförlitliga källor. När en författare behandlar sin hembygd, dess seder och naturförhållanden, frestas han lätt att begagna ett mera dialektfärgat språk än han eljest använder. För såväl föremål som bruk och föreställningar upptar han då gärna den inhemska terminologien, trots det han eljest ej begagnar sig därav. Om t. ex. Linné i skildringen av resorna genom Småland kallar lingonen för *kröson* är det ej därför sagt att han användt denna benämning i Uppsala.

En särskilt lämplig urkund för studiet av Linnés talspråk är den lappländska resan i Fries' utmärkta upplaga. Frestelsen att vid skildringen av lappländska förhållanden tillgripa småländska

¹ Stavfel sådana som *ringa* för *rinna*, *tungomård* för *tungomål*, *brod* för *bro* kallas av språkmän för »omvända skrivningar» eller då det gäller svenska språket »hypersvecismer».

ord och termer bör ju ej varit stor, för så vidt ej dessa faktiskt tillhört Linnés eget språk. I det följande skall jag ge en redogörelse för de svåraste provinsialismerna i detta arbete.

Men först en redogörelse för den språkliga miljö, vari Linné vuxit upp.

Hans fader NILS LINNÆUS var bondson, född 1674 i Vittaryds socken, Sunnerbo härad, Kronobergs län, strax intill Västbo härads gräns. År 1683 sändes Nils Linnæus till sin morbror prostén SVEN TILIANDER i Pjätteryds socken i södra delen av Sunnerbo härad. Denne var född i Vittaryd. Härifrån kom Nils 1686 till Växjö skola, där han stannade till 1699, då han reste till Lund. År 1703 sändes han som predikobitråde till kyrkoherden SAMUEL BRODERSONIUS i Stenbrohults socken i Allbo hd, Kronobergs län, på gränsen till Sunnerbo hd och Skåne. I Stenbrohult stannade han till sin död år 1748.

Linnés mor CHRISTINA BRODERSONIA föddes i Stenbrohults prästgård 1688. Hennes far kyrkoherden Samuel Brodersonius var son till företrädaren PETRUS BRODERSONIUS och dennes företrädares dotter. Linnés mormor hette MARIA SCHEE. Hennes fader JÖRGEN SIMONSSON SCHEE var född i Stavanger, studerade i Köpenhamn, var kyrkoherde i Visseltofta (Skåne) 1640—1686 och gift med företrädarens dotter.

Carl Linnæus föddes år 1707 i komministerbostället Råshult i Stenbrohult. Redan 1709 flyttade fadern in i Stenbrohults kyrkoherdeboställe. År 1714 for Linné med sin förste informator JOHAN TELANDER, bondson från Diö i Stenbrohult, till Växjö, också beläget i södra Småland. Från Växjö gymnasium avgick han våren 1727. Mellanterminerna 1714—1727 tillbragtes säkerligen i Stenbrohult.

I aug. 1727 for Linné till Lund, där han stannade ett läsår. Den 15 sept. 1728 ankom han till Uppsala universitet, där han inskrevs i Smålands nation. Den 12 maj 1732 anträdde han från Uppsala sin lappländska resa.

Av denna redogörelse framgår, att Linné de första tjugo åren av sitt liv vistats i södra eller sydvästra Småland (nära Skånes gräns) och att hans närmaste varit genuina sydvästsmålä-

ningar. Kontakten med hembygdens språk har han under de följande åren uppehållit genom besök i hemmet och umgänge med sina landsmän av Smålands nation. Då han anträdde sin lappländska resa bör han alltså ha talat en tämligen oförfalskad sydvästsmåländska. Ett studium av språket i »Iter Lapponicum 1732» bekräftar denna slutsats.

Vi kasta först en blick på rena ljudförhållanden. Ett typiskt drag, varigenom sydvästsmåländskan skiljer sig från nordsmåländskan, är övergången *nn* (*nd*) till *ng* i t. ex. *binga* 'binda'. *syng* 'synd' (Kalvsvik, Sv. landsmål 2: 9, s. 105). Att detta dialektdrag tillhört Linnés språk visas av ordet *skinngeband* 'skinnband', s. 166.

Utbredningen av övergången *ä* till *i* i ordet *gälla* 'kastra' är synnerligen väl känd tack vare Swennings (Sv. landsmål B. 4, s. 69 f.) och Wigforss' (Sv. landsmål B. 13, s. 133) undersökningar. Ordet *gilla* förekommer blott i Skåne, sydligaste Halland, sydvästligaste Småland (Sunnerbo hd) samt sydöstra Blekinge (K. Nilsson, Ord o. talesätt). Lappländska resans *gillas* 'kastras' (s. 134) giver sålunda en viktig upplysning om arten av Linnés dialekt. Han kan endast ha fått ordet från sin hembygd. Stenbrohult gränsar till Sunnerbo härad och Skåne.

Språket i södra och mellersta Småland skiljer sig från det i nordligaste Småland bl. a. genom att *rd* motsvaras av *r* i t. ex. *hår* 'hård'. Att Linné i detta fall anslöt sig till sydsmålänningarna visas av sådana former som *fjorgambla* s. 143 (men *fjohlgambla* s. 11), *görel* 'gördel' s. 55, 59, *hår* 'hård' s. 110, 119, *miärrar* 'mjärdar' s. 196 (2 ggr). Stavfelet *förregård* 'förrgård' s. 93 visar att Linné uttalat *går* och *gård* lika.

Ett sydsmåländskt drag är också bevarandet av finalt *n*. I lappländska resan har jag ej anträffat ett enda exempel på bortfall av *n* i denna ställning. Då Linnés ortografi är ganska vårdslös måste detta bero på att hans talspråk bevarade *n*-et. I ordet *frå* däremot utelämnas *n* (s. 130, 150, 182 osv.). Men detta beror ej på dialektalt bortfall (jfr isl. *frá*).

Jag vill så påpeka några dialektdrag, som återfinnas hos såväl nord- som sydsmåländskan eller överhuvud i Småland. En

del av dessa äro kända även från andra sydsvenska eller götiska dialekter. Av utrymmesskäl kan jag emellertid ej i varje fall redogöra för ljudfenomenets rayon. Den i flera avseenden bristfälliga kännedomen om de svenska landsmålen skulle för övrigt mången gång göra dylika exakta bestämningar missvisande. Jag inskränker mig till att påpeka att den samlade förekomsten av nedannämnda dialektdrag oavvisligen pekar på Småland.

Ur lappländska resan har jag sålunda antecknat:

1) *a* för riksspråkets *ä* efter *v* och framför *r* (jfr Sv. landsmål 1, s. 98, 2: 9) ex. *swartade* 'svärtade' s. 24, *warma* 'värma' s. 131, 175, 186, *warne* 'värme' s. 131, 133, 163 osv. (knapast nybildningar till *svart* och *varm*).

2) *ä* för riksspr. *a* framför *r* (jfr Sv. landsmål 1, s. 98, Västbo) ex. *härwas* 'harvas' s. 17, *närre* 'narra' s. 190 (2 ggr), *wärt* 'hvert' s. 59.

3) *å* för riksspr. *a* i *kårten* 'ytterbarken (karten)' s. 129, *språng* 'sprang' s. 20, 83 osv. (jfr Sv. landsmål 2: 9, s. 41, Urshult).

4) *e* för riksspr. *i* ex. *gresla* 'grissla', s. 129, *ressel* 'rissel' s. 129, *precka* 'pricka' s. 129, *wetias* 'vittjas' s. 212, *weja* 'vidja' s. 153 osv.; participerna *afbeten* 'avbiten' s. 179, *blefwen* 'bliven' s. 175, *rygsleten* s. 207, *refwen* 'riven', s. 187, osv.

5) *o*, *å* för riksspr. *u* ex. *tillbodet* s. 'tillbudet', s. 160, *dåga* s. 188, *doga* s. 152 'duga', *gohl* 'gul' s. 6, *solan* 'sulan' s. 33, 205, *rotna* 'ruttna' s. 20, 29 osv., *upbrotna* 'uppbrutna' s. 13, osv.

6) *ö* för riksspr. *y* ex. *bögd* s. 54, *bögdt* s. 210 'byggt', *böxor* 'byxor' s. 165, 166, *flöttia* 'flytta' s. 51, 131, *gröm* 'grym' s. 151, *höflad* 'hyvlad' s. 25, *mölle*¹ s. 'mylla' s. 14, *möllan* 'myllan' s. 186, *römas* 'rymmas' s. 161, *-stöcke* '-stycke' s. 161, *ömnog* 'ymnig' s. 26.

7) *o* för riksspr. *ö* ex. *trot* 'trött' s. 114, 120, 123, *tors* 'törs' s. 20, *torstade* 'törstade' s. 142.

8) *y* för riksspr. *i* ex. *klyfwa* 'kliva' s. 57, *skrynna* 'skrinda', *slyga* 'slia' s. 167, *slynron* s. 52, 57, jfr nedan. (I de tre sista

¹ Av FRIES missförstått som *mölja*.

exemplen beror övergången *i* till *y* på gammalt *u* i sista stavelsen och på före *i* stående *r* eller *l*. I *klyfwa* beror övergången på det föregående *l* och det efterföljande *v*. Jfr Kock Sv. ljudhist. 1, s. 59).

9) Riksspr. *d* saknas ex. *bru* 'brud' s. 74, *skebrädden* 'skedbrädden' s. 26, *skiet* 'skidan' s. 158, *sne* 'sned' s. 143, *striaste* 'stridaste' s. 192, *tråar* 'trådar' s. 125, *tentrå* 'tenntråd' s. 44, *weja* s. 153, *weija* s. 70 'vidja', *sör* 'söder' s. 164, *tjuras* 'tjudras' s. 131, *wamal* 'vadmal' s. 125, 142; *bins* 'binds' s. 144, 169, *kinner* 'kinder' s. 73, 74, *kunne* 'kunde' s. 10, 19, 22, *linnar* v. 'lindar' s. 157, *runnare* 'rundare' s. 144, *skrinna* 'skrinda' s. 207, *sprunn* 'sprund' s. 168, *tunner* 'tunder' s. 66, 67, *unnan* 'undan' s. 167; *ellas* 'eldas' s. 131, *will* 'vild' s. 9; osv.

Bortfall av *d* i Linnés talspråk visa också följande hyper- svecismer: *bodet* 'boet' s. 20, *brod(ar)* 'bro(ar)' s. 22, 209, *brodning* 'broning' s. 16, *lidar* 'liar' s. 194, *spända* 'spänna' s. 134.

10) *g* för riksspr. *v* ex. *naglen* 'naveln' s. 57, 67, *sogel* 'sovel' s. 205.

11) *j* för riksspr. *g* i *fäija* adj. 'fega' s. 152.

12) *k* för riksspr. *g* i *tak* 'tag' s. 119, 159, *taket* 'handtaget' s. 194.

13) Riksspr. *j* saknas ex. *földe* 'följde' s. 133, *afskölda* 'avsköljda' s. 124, *snärde* 'snärjde' s. 57.

14) *mp* för riksspr. *pp* i *kamp* 'kapp' s. 121, *kampas* 'kappas' s. 121.

15) Riksspr. *r* saknas i *skin* 'skiner' s. 136, 149, *frys* 'fryser' s. 64, 90, 114 osv.

16) Riksspr. *v* saknas i *juven* 'juvren' s. 117, 151, 152, *juvet* 'juvret' s. 116.

Beträffande ordböjningen äro särskilt följande från Småland kända dialektdrag att märka.

1) Riksspr. pluraländelse *-or* motsvaras av *-er* ex. *byxer* s. 118, *gryter* s. 139, *lapkojer* 'lappkojor' s. 49.

2) Riksspr. best. artikel efter vokal *-n* motsvaras av *-en* ex.

koen 'kon' s. 142, *siöen* 'sjön' s. 102, 119, *skoen* 'skon' s. 66, *skyen* 'skyn' s. 99, 100, *snöen* s. 101, 107, 110.

3) Best. neutrala artikeln efter vokal är *-et* ex. *höet* s. 179, *knäet* s. 142.

4) Verbalformerna: *bruchtes* 'brukades' s. 199, *brukt* 'brukat' s. 133, (*hinte* 'hann' s. 17, 19, 25, *hinde* 'hann' s. 22, *hint* 'hunnit' s. 73, 74), *hugdes* 'höggs' s. 65, *kockte* s. 165, *cocte* s. 176 'kokade', *koks* 'kokas' s. 153 (2 ggr), *kokt* 'kokad' s. 153, *pekte* 'pekade' s. 115, *rynkt* 'rynkad' s. 191, *rökade* 'rökte', s. 118, *skullat* 'skolat' s. 58.

Angående ordbildningen vill jag blott påpeka de i lappländska resan talrika adj. på *-ot*, som tydligen motsvara de i Småland synnerligen vanliga adjektiven på *-et* ex. *bukot* 'bukig' s. 122, *dinglot* s. 211, *kullota* 'kulliga, hornlösa' s. 24, 27, *raggot* 'raggig' s. 189, *skallot* 'skallig' s. 47.

Ordförrådet i lappländska resan är i hög grad färgat av smålandsdialekt. Utrymmet medger mig blott uppräknandet av mera typiska smolandismer.

träbolar 'trädgrenar' s. 173 (*bol* Östra hd, Gadd, *bål* Klmr, Rietz).¹

dröpel'n 'tungspenen' s. 149 (Västbo, Norlander).

dröpia 'idissla' s. 116 (S. Möre, Linder; Västbo, Norlander; Östra hd, Gadd).

flår n. 'bark' s. 33 (Vg., Sm., Rietz).

flöt(e) 'grädde' s. 104, 130, 182.

forna 'torka, vissna' (Östra hd, Västbo, Blek., Rietz).

gräde '(avfallet) barr' s. 7, 83 (*gräe* Sm., Klmr, Blek., Rietz).

grönsvärden 'grässvålen' s. 28 (*grönsvär* S. Möre, Linder; Västbo, Norlander; allm. (!) Rietz 215 a).

¹ Rietz = RIETZ: Svenskt dialekt-lexikon 1867.

Gadd = GADD: Om allmogemålet i Östra Härad 1871.

Norlander = NORLANDERS handskrivna dialektordbok för Västbo hd i Sv. akademis ordboks bibliotek.

Linder = LINDER: Om allmogemålet i Södra Möre härad 1867.

Nilsson = NILSSON: Ord och talesätt från sydöstra Blekings strandbygd och skärgård 1900.

Möller = MÖLLER: Ordbok öfver halländska landskapsmålet 1858.

kafring 'sängtäcke' s. 67 (SÖ Blek., Nilsson; Sm., Klmr, Blek. Rietz; S. Möre, Linder).

kiddar 'killingar' s. 8 (Ög., Sm., Rietz; *kiedde* Vg., Hof).

koddon 'Rubus saxatilis' s. 174 (2 ggr) (Sm. Linné: Flora sv. 1745, 1755).

kårt 'ytterbark' s. 129 (Västbo, Norlander).

moss, mos 'mossa' s. 6, 26, 67, 143 (*mos* S. Möre, Linder; Östra hd, Gadd; Sv. landsmål 2: 9).

mörja 'röra' s. 117 (Sk., Hall., Rietz; Västbo, Norlander).

ostemus 'ostmassa' s. 147 (*ustamus* S. Möre, Linder).

printzel 'matsäck' s. 204.

pussa 'bussa, tussa, hetsa' s. 115 (Västbo, Norlander; Östra hd, Gadd; S. Möre, Linder).

reslingar 'avtröskade sädesax som gått genom risslet' s. 17 (Sm., Klmr, Blek., Rietz; Östra hd, Gadd; S. Möre, Linder).

roste 'lag av halm varigenom vörten silas sig vid brygd' s. 208 (Ög., Sm., Rietz; S. Hall. Möller; S. Möre, Linder).

rotna 'ruttna' s. 20, 29, 62, 150 (*rottna* Östra hd, Gadd; S. Möre, Linder).

rylar 'valkar' s. 169 (*ryl* SÖ. Blek., Nilsson; *ryla* Östra hd, Gadd; S. Möre, Linder).

rylig 'fårad, rynkig, valkig' s. 112 (*ryli* SÖ. Blek., Nilsson; *rylig* Sm. Rietz; *ryleter* Östra hd, Gadd).

räder 'skrämmer' s. 44 (*räa* Västbo, Rietz).

-slid i *knivslid* 'knivslida' s. 139 (*sli* Östra hd, Gadd).

slynron 'blåbär, Vaccinium Myrtillus' s. 52, 57 (*slöndren* S. Hall., Möller; Hall., Rietz; Ö Karup i Höks hd, S. Hall., Wigforss i Sv. landsm. B 13, s. 71; Skåne, Möller, Rietz; *slundron*, *slöndron* Hall., Hofberg Skogsbyggarlifvet, s. 68; *slyngdren* Breared i Tönnersjö hd S. Hall., *slöngdren* Knäred i Höks hd, S. Hall., Wigforss anf. st.; *slinron* Klmr, Rietz). Höks och Tönnersjö härader gränsa till Sunnerbo härad, där formen *slynron* (uttalad *slöngren* eller *slöngdren*?) tydligen användts på Linnés tid. Sydvästligaste Småland bildar sålunda även ifråga om detta ord ett med S. Hall. och NÖ Skåne sammanhängande språkområde. I Skånska resan 1751, s. 58 har Linné i stället *slyn-*

nen som namn på blåbär. I Flora sv. 1745, nr 313 anför han från Smål. namnet *slynnon*. Linné synes efter lapska resan helt lagt bort det sydvästsmåländska *slynron*.

Wigforss anf. st. förklarar *r*-formerna av ordet genom hänvisning till sv. dial. *slinnor*, *slinner* (Rietz). Han glömmer att dessa äro pluralformer till en sing. *slinne* eller *slinna*. För övrigt förekommer ej denna pluralböjning i S. Hall., Skåne och Smål. På detta sätt kan sålunda ej *r*-formerna förklaras. En möjlighet är att de bildats efter andra bärnamn på *-ron* t. ex. *smultron*, (*hjortron*), *tistron*.

speta (upp skinn) s. 157 (Östra hd, Gadd; Ydre, Rääf).

spinge 'späntved' s. 157 (Vg., Sm., Blek., Rietz; Östra hd, Gadd; S. Möre, Linder).

strok 'strömdrag' s. 57 (Östra hd, Gadd; Ydre, Rääf).

supesmat 'supanmat' s. 59, 62, 64 (Östra hd, Gadd).

tippa (håret) s. 135, 204 (Västbo, Rietz).

tuf 'tuva' s. 74 (S. Möre, Linder).

tåstade 'flåsade' s. 143 (Sm., Hall., S. Möre, Linder; Västbo, Sv. landsmål 2: 9, s. 32, NÖ Skåne).

ullen 'yllen' s. 149 (Östra hd, Gadd).

vipp 'vipa' s. 187 (Sm., Rietz).

åsarna 'medarna' s. 193 (Östra hd, Gadd).

Föregående framställning har visat att Linné år 1732 talade sin hembygds dialekt tämligen oförfalskad. Än mera bindande bevis härför hoppas jag få framlägga sedan jag företagit en planerad undersökning av den moderna dialekten i Stenbrohults socken.

Jag vill sluta denna lilla uppsats med att påpeka, att det just är talspråksorden och talspråksvändningarna som mest bidra till den personliga, enkla och friska stilen i Linnés skrifter.

De poetiska blommorna i Linnés stil äro ej rosen och lövkojan. Hans stilistiska bukett är virad av sådana blomster som andromedan, blåelden och nyponblomman.

Sahlgren, Jöran. 1920. "Linnés talspråk." *Svenska Linne*

sa

llskapets

a

rsskrift = *Yearbook of the Swedish Linnaeus Society* 3, 25–35.

View This Item Online: <https://www.biodiversitylibrary.org/item/246291>

Permalink: <https://www.biodiversitylibrary.org/partpdf/260861>

Holding Institution

Harvard University Botany Libraries

Sponsored by

BHL-SIL-FEDLINK

Copyright & Reuse

Copyright Status: Public domain. The BHL considers that this work is no longer under copyright protection.

This document was created from content at the **Biodiversity Heritage Library**, the world's largest open access digital library for biodiversity literature and archives. Visit BHL at <https://www.biodiversitylibrary.org>.

This file was generated 25 July 2022 at 19:11 UTC